

Anvisningar för mognadsprov

Vad är ett mognadsprov?

Mognadsprovet utgörs av en text av essätyp i vilken studenten visar kunskaper i finska eller svenska och förtrogenhet i sin egen disciplin. Provet skrivs antingen på finska eller på svenska beroende på vilket skolbildningsspråket varit. Om studenten inte har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, kan annat språk användas. I sådana fall är villkoret att sakgranskaren kan läsa språket i fråga och att språkdräkten kan granskas. En särskild överenskommelse med institutionen eller läroämnet krävs om provet avläggs på ett främmande språk. Läs- och skrivsvårigheter beaktas i provarrangemangen och i språkgranskningen. För detta ska studenten kunna uppvisa intyg på sina läs- och skrivsvårigheter.

Mognadsprovet ingår i de obligatoriska språk- och kommunikationsstudierna för kandidat- och magisterexamen (förordning om universitetsexamina 794/2004). Det avläggs skilt för både kandidat- och magisterexamen. I vissa fall kan provet helt eller delvis ersättas med studier som avlagts för examen vid det egna universitetet eller något annat universitet. Fakulteternas studiechefer ger uppgifter om ersättande studier.

Mognadsprovet grundar sig vanligtvis på en avhandling i huvudämnet. I vissa fall kan provet förankras i något annat än avhandlingen, vanligen t.ex. i litteratur som rör examensarbetets område. En representant för läroämnet, i normalfall handledaren för examensarbetet, utarbetar ämnena för mognadsprovet.

I vissa fakulteter är mognadsprovet värt ett studiepoäng, men i en del ses det som en del av examenshelheten.

När avläggs mognadsprovet?

Mognadsprovet avläggs i slutet av kandidat- och magisterstudierna. I allmänhet skrivs provet på fakulteternas allmänna tentamensdagar. Det är också möjligt att skriva provet i och med övervakade tentamenstillfällen som särskilt ordnas av institutionerna och läroämnena. Tentanden har fyra timmar på sig att skriva provet. För personer med läs- och skrivsvårigheter kan extra tid ordnas.

Hur anmäler man sig till mognadsprovet?

Till mognadsprovet anmäler man sig med en särskild blankett som erhålls på fakulteternas, institutionernas och läroämnenas webbsidor samt som pappersversion på institutionerna och läroämnena.

Hur bedöms mognadsprovet?

På kandidatstadiet finns vanligen två granskare. Innehållet granskas av en representant för läroämnet (i allmänhet handledaren för examensarbetet) och språket av en språkgranskare som utsetts av fakulteten. I läroämnet finska bedömer sakgranskaren också språkdräkten. På magisterstadiet bedöms mognadsprovet av en representant för läroämnet (vanligtvis handledaren för examensarbetet).

Mognadsprovet bedöms som godkänt eller icke godkänt. Både innehåll och språkdräkt ska vara godkända. För bedömningskriterierna gällande språket finns en särskild redogörelse.

Om mognadsprovet underkänns kan studenten be om motivering till detta av granskarna. Mognadsprovet kan avläggas på nytt på fakultetens allmänna tentamensdag eller i och med annat överenskommet tentamenstillfälle.

Hur får man veta om resultatet av mognadsprovet?

Olika fakulteter, institutioner och läroämnen har olika praxis gällande information om resultat av mognadsprov.

Bedömningskriterier för språket

BEDÖMNINGSKRITERIER FÖR SPRÅKET I MOGNADSPROV

Mognadsprovet är en vetenskaplig text av essätyp. Det utarbetas för en läsare som känner till tänkesättet i disciplinen i fråga, men som inte har bekantat sig med den ifrågavarande undersökningen.

I det följande beskrivs egenskaper i texten som bedöms i granskningen av språkdräkten i mognadsprovet:

Textslag och stil

- Mognadsprovet är till sitt textslag av essätyp. Texten utgör alltså inte till exempel ett tentamenssvar, en rapport eller ett kåseri.
- Mognadsprovet utgör en självständig text som kan förstås, utan bekantskap med själva undersökningen som texten redogör för.

- Texten uppvisar behärskning av vetenskaplig stil. Stilen är enhetlig genom hela texten och bryts inte av t.ex. talspråkliga uttryck.
- Ordförrådet uppvisar behärskning av begreppen i disciplinen.

Struktur

- Texten är en enhetlig och logisk helhet.
- Styckeindelningen i texten återspeglar textens uppbyggnad.
- Texten koncentrerar sig på det ämne och perspektiv som rubriken anger.

Meningar och satser

- Menings- och satsbyggnaden är mångsidig och flytande. Texten domineras t.ex. inte av huvudsatser. Identiska menings- och satsstrukturer upprepas inte ständigt efter varandra.
- Menings- och satsstrukturer är felfria. Osymmetriska konstruktioner, ofullständiga meningar och satsradning ska inte förekomma. Reglerna för svensk ordföljd ska följas och syftningarna ska vara entydiga. Finskpåverkade konstruktioner såsom t.ex. överanvändning av substantiverande verb (-ande) och för svenskan främmande bruk av genitivbestämningar bör undvikas.

Språkdräkt

- Texten följer svenskans allmänna skrivregler. Detta gäller t.ex. bruket av stora och små bokstäver samt reglerna för sär- och sammanskrivning.

Grunderna för icke godkänt språk i mognadsprovet

I allmänhet finns brister i flera av de ovannämnda punkterna. Enstaka felstavningar leder inte ensamma till icke godkänt vitsord i mognadsprovet.

Om korrekt grammatik och språkliga rekommendationer kan läsas i bl.a.:

Hultman, Tor G. (2003), Svenska Akademiens språklära. Stockholm.
Reuter, Mikael (flera upplagor), Översättning och språkriktighet. Helsingfors.
Språkriktighetsboken. Utarbetad av Svenska språknämnden. (2005).

Anvisningar till tentand

PRAKTISKA ANVISNINGAR FÖR ATT SKRIVA MOGNADSPROV

1. Du har fyra timmar på dig.
2. Skriv endast om ett ämne.
3. Längdrekommendationen är ett konceptark (4 sidor) med text på varje rad.
4. Texten ska ha en huvudrubrik. Hitta själv på en träffande rubrik om en sådan inte finns given (om du t.ex. ombeds beskriva, berätta om, eller bedöma något).
Underrubriker (t.ex. Inledning, Teoretisk bakgrund, Diskussion) är vanligtvis onödiga i en så här kort text.
5. Mognadsprovet ska utgöra en text av essätyp och får inte ha form av t.ex. ett tentamenssvar, ett refererat eller en insändare.
6. Föreställ dig att din läsare känner till tänkesättet i din disciplin och dess allmänna terminologi, men inte är insatt i just ditt ämne. Allmänna vetenskapliga termer behöver du inte förklara.
7. Mognadsprovet ska utgöra en enhetlig och logisk helhet dvs. en självständig text. Den ska kunna förstås som sådan och läsaren ska inte behöva bekanta sig med din avhandling.
8. Eftersom texten är av essätyp kan den inte huvudsakligen bestå av listor, figurer, formler eller dylikt.
9. Oftast är det till hjälp om man först skissar upp textens helhetsstruktur.
10. Skriv med tydlig handstil – det underlättar granskningen. Markera styckeindelningen tydligt. Stora och små bokstäver samt ordgränserna ska kunna urskiljas. Du behöver inte skriva rent mognadsprovet, men det kan rekommenderas, eftersom du själv på så sätt kan granska och omarbeta din text. Bläck- eller kulspetspenna behöver inte användas.
11. Speciella svårigheter beaktas i provarrangemangen och i språkgranskningen. Extra tid kan vid behov ordnas för personer med läs- och skrivfärdigheter och också möjlighet till att komplettera mognadsprovet muntligt. Ta på förhand kontakt med institutionen eller läroämnet om du behöver särskilda arrangemang för att avlägga mognadsprovet, eller om dina särskilda behov bör beaktas i bedömningen.
12. Om mognadsprovet skrivs på finska som andra eller främmande språk beaktas detta i bedömningen av språket. I sådana fall krävs likadant språkligt kunnande som av personer med finska som modersmål, men i bedömningen beaktas att de språkliga svagheter kan vara annorlunda än hos personer med finska som modersmål.

KOM IHÅG ATT MOGNADSPROVET BEDÖMS BÅDE INNEHÅLLSLIGT OCH SPRÅKLIGT!